

Bilo je že pozno zvečer, da pride Francè v mesto. Ni mu bilo treba dolgo iskati svojega bodočega gospodarja, ker ga je skoraj vsak dobro poznal v mestu.

Ko pride do trgovčeve hiše, predá pismo pred vrati stoječemu gospodu, ki ni bil nihče drugi nego trgovec sam, kateremu je bilo pismo namenjeno. Trgovec pismo prebravši, prime Franceta za roko in ga pelje v hišo, kjer mu dá dobrega kosila in mu pokaže sobo, v kateri bo spal. Tudi trgovčeva družina je bila s Francetom prav prijazna.

Druzega dné zgodaj odpelje trgovec Franceta v prodajalnico, kjer mu vsa njegova opravila natanko razloži.

Trgovina je Franceta zelo veselila. Bil je vedno priden in pošten ter se gospodarju tako prikupi, da ga gospodar že čez nekoliko let oprostí in ga dene v službo trgovskega pomočnika s posebno dobrim plačilom. Ker je bil Francè že od mladih nog zelo varčen, kmalu si prihrani toliko, da je trgovino lahko na svoje roke začel. Tako postane Francè trgovec v ravno ónem mestu, kjer se je bil trgovine izučil.

Necega leta je bila zelo ostra zima. Okoli božiča je pritisnil posebno hud mráz.

Nekoliko dni pred božičem stopi sluga v Francetovo prodajalnico ter mu reče, da zunaj stoji nek popotnik, ki bi rad govoril ž njim. Francè gre iz prodajalnice, in koga zagleda? — Jožka, svojega nekdanjega tovariša in součenca. Stal je zunaj pred vrati ves raztrgan in prehlajen.

„Kako prideš ti do mene?“ vpraša ga Francè prijazno ter mu podá roko.

„Nesreča, velika nesreča me pripelje do tebe,“ odgovori Jožek. Oče mi so umrli. Zapustili mi so res lepo premoženje, ali tatovi ulómijo neke noči v mojo hišo ter mi odnesó vse denarje. Hišo sem moral prodati, da sem poplačal upnike, in zdaj me imaš pred seboj berača, ki ne zna ne kod ne kam.“

Oba se razjokata. Dobri in usmiljeni Francè reče svojemu nekdanjemu tovarišu Jožku, da bi mu bilo zelo ljubo, ako ostane pri njem za trgovskega pomočnika. Zna se, da si Jožek tega ni dal dvakrat reči. Ostal je pri Francetu in se je večkrat z žalostjo spominjal, kako nespameten je bil, da se je v mladosti ponašal z očetovim premoženjem. Zdaj je spoznal, da je vse to, kar je nekda proročeval svojemu tovarišu Francétu, le njega samega zadelo.

Lj. T.

Lov na medvede.

Stepan, jedenajstletni sin graničara iz Suvaje, vrne se necega dné meseca junija 1831. leta s kozami, ki jih je pasel v gorah, domóv. Prišedši v vas, takój hití k Tanaziju 13 letnemu dečáku in mu pové, da je po naključbi staknil medvedov brlog.

„Ako imaš poguma,“ reče mu: „idi jutri z manoj in — medved je najin. Znam, da imajo tvoj oče več samokresov in tudi puško. Skusi da dobiš kak samokres in počakaj me jutri za rana pod hribom.“

Malemu, pogumnemu Tanaziju bil je ta nasvèt zelo všeč. Obljubil je, da gotovo pride in tudi puško s seboj prinese.

„Da bi nas bilo nekoliko več,“ dejal je, „rečem še sosedovemu Glizu. Močán je in nama lahko pomaga medveda domov spraviti. Tudi rad molčí in — kar je najboljšo — on ima tudi samokres (pištolo).

Glizo je bil tudi pastir, kacic 15 let star. Druzega jutra, predno je solnce svoje žarke razlilo in sé je še gosta megla nad reko Uno razprostirala, bila sta užé Tanazij in Glizo pod omenjenim hribom. Ne dolgo in črednikov rog zatrobi, kar je značilo, da pride Stepan. Kmalu so bili mladi lovci zbrani, ki se pogovoré, kaj jim je storiti. Tanazij je bil mož beseda ter je prinesel dobro nabasano puško svojega očeta s seboj. Glizu nij bilo mogoče dobiti samokresa, a sukal je sekuro po zraku, rekoč: „Sekira mi namestuje puško!“ — Stepan, ki je našel medvedov brlog, imel je za pasom slab samokres nabasan z debelo razsekanim svinčcem. Veselo gredó v góro. —

Pot je bil dolg in solnce je pripekalo vroče. Gozd je postajal čedalje temnejši. Zdajci obstojí Stepan in pokaže prijateljem luknjo — medvedov brlog. Bili so na mestu. Takój se pogovoré, kako in kaj jim je storiti. Luknja, ki je bila medvedu za vhod k brlogu, bila je zeló majhena. — Na desno medvedovega brloga se postavi pogumni Glizo s sekuro v roci, da bi medveda kosmatinca takój treščil po buči, ako se mu prikaže. Tanazij se vstopi ravno pred luknjo, naslonivši puško ob skalo, da bi tem bolj gotovo zadél medveda. Stepan, star samokres v roci držéč, zavpije iz vsega grla, da bi medveda na dan privabil. Jama je bila dolga in temna; kar se začuje neko tulenje, ki se vhodu bliža.

„Evo ga!“ kričí Stepan nekaj trenutkov, in kmalu potem póči Tanazijeva puška. Kakor da bi bilo izgovorjeno, tekó fantiči do bližnje skale, od koder so lahko vhod k brlogu opazovali. Dolgo, precej dolgo užé čakajo, a medveda ni od nikoder. Morda je mrtev! Bolj in bolj se bližajo vhodu, počasi, in varno stopajoč. Jeden izmed mladih junakov stopi bliže in — o veselje! — tikoma vhoda leží ustreljeni medved. Skonca nekako bojéč potem nekoliko bolj pogumno sune Tanazij s puško medveda, a medved se ne gane. Veselje je nepopisljivo. „Vèn ž njim!“ kričé hrabri dečki; ali breme je pretežko za — troje otrok. Dva izmed njih stopita v jamo in od ondu porivata. Kar zarenčí nekaj za njima.

„Evo še jednega,“ zavpijeta pastirja, v tem ko Stepan pred jamo stoji, stari samokres v roci držéč. Sam Bog je dal, da je bil to le mlad medvedek, katerega sta Glizo in Tanazij kmalu pobila.

Še le zdaj spoznajo korenjaški fantiči svoje velikansko delo; gróza in strah jih obide.

Kder so dobili mater in mladega medvedka, ondu je lahko tudi star medved. Ta misel jih ustraši in naglo otidejo v bližnjo vas.

Iz vási gre več móž v gozd, ki prinesó ubita medveda v vas; medvedka je imela še svinčeno kroglo v glavi. Mali strelci niso imeli več strelnega prahú, in Stepanov samokres tudi ni hotel ustreliti, ker je bil preveč zarujável.

Vojaški načelnik, pokliče dečke k sebi, pohvali njihovo srčnost, odkupi jim lep medvedov kožuh ter jim povrh še podarí poln možnjíček denarja.

Próel M. Málouřh.